

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

อศุทธิ์ เวชวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พฤษภาคม 2550

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

อดุลย์ เวชวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พฤศจิกายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MORALE AND PARTICIPATION FOR
QUALITY ASSURANCE OF TEACHERS IN THE SCHOOLS UNDER
NAKHONNAYOK EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ADUL WECHWONG

Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

November 2007

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจกับการมีส่วนร่วม
ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครนายก
โดย นายอคุลย์ เวชวงษ์
สาขา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ แสนภักดี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร. กิรติ ศรีวิเชียร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิต)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ แสนภักดี)

..... กรรมการ
(ดร.ปฐมพงศ์ สุภเลิศ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....อธิการบดี
(รองศาสตราจารย์สุวิทย์ เทียรทอง)

พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

อดุลย์ เวชวงษ์. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิต, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ แสนภักดี.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาระดับขวัญกำลังใจของครู ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าสัมประสิทธิ์ของการกำหนดผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีระดับขวัญกำลังใจ อยู่ในระดับมาก ทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านสภาพการทำงาน ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต ด้านการติดต่อสื่อสาร และ ด้านค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์
2. การมีส่วนร่วมในการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการดำเนินการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการเตรียมการ และด้านการประเมินภายนอก
3. ขวัญกำลังใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง ($r = 566$)

Adul Vechawong. (2007). **A Study of the Relationship between Morale and Participation for Quality Assurance of Teachers in the Schools under Nakhonnayok Educational Service Area Office.** Master's Thesis M.Ed. (Educational Administration).

Phranakhon Si Ayutthaya: Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

Advisory Committee : Assistant Professor Dr. Pirote U-rit,

Assistant Professor Dr. Charoen Saenpakdee.

ABSTRACT

This research aimed to study the teachers' morale levels, the teachers' participation levels for Quality Assurance in the Schools, and to study the relationship between the morale and the participation for quality assurance of the teachers in the schools under Nakhonnayok Educational Service Area Office. The samples were 331 teachers. The research instrument was a five level rating-scaled questionnaire. Statistical analysis was employed using means, standard deviation, Pearson' correlation coefficient, and determination coefficient. Findings are indicated as follows:

1. It was found that the teachers' morale was at the high level on the aspects named respectively: working conditions, physical and mental health, communication, and remuneration/benefits.
2. High levels of the teachers' participation were found on all aspects named respectively: the running of development, quality assurance system in the schools, planning, and assessment from outside sectors.
3. The morale related to the participation for quality assurance in the schools with the statistical significance level of .05 with positive relationship at the moderate level ($r = .566$).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิต อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ แสนภักดี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้แนวคิด ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ พร้อมทั้งแก้ไข ข้อบกพร่องตลอดมา ขอขอบคุณ ดร.กิริติ ศรีวิเชียร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงทำให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ประกอบด้วย ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ ดร.รุ่งโรจน์ มีคุณ นายปรการ รังสิกุล นายสุพล พรหมประเสริฐ และนายนิวัฒน์ พัฒนไพบูลย์ ที่กรุณาตรวจสอบ ความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา หลักวิชา ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เหมาะสม ทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงคุณของบิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา ขอบคุนครอบครัว ญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ ทั้งในสถาบันการศึกษา และในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครนายก ที่ให้การช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์

อคุลย์ เวชวงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน.....	10
ความหมายของขวัญกำลังใจ.....	10
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน.....	12
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน.....	21
ความสำคัญของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน.....	24
ลักษณะที่แสดงว่าบุคคลมีขวัญกำลังใจดีและไม่ดี.....	25

การวัดขวัญกำลัใจและเครื่องมือที่ใช้วัด..... 28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	30
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	30
ความหมายการประกันคุณภาพภายใน.....	33
แนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	34
บทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	39
การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่	
การศึกษานครนายก.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญกำลัใจ.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	50
สรุปแนวคิดและทฤษฎีที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	59
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับขวัญกำลัใจของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่	
การศึกษานครนายก.....	61
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพภายใน	
สถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	66
ตอนที่ 4 ตรวจสอบลักษณะของข้อมูลตามข้อกำหนด (Assumptions) ของ	
การวิเคราะห์ สหสัมพันธ์เชิงส่วนและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ) ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจกับการมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	72
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือในการวิจัย และหนังสือขอเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ.....	96
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	99
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา.....	106
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	117

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงาน.....	20
2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็นรายอำเภอ จำนวน 4 อำเภอ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	55
3	จำนวนและค่าร้อยละของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามสถานภาพ.....	60
4	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับขวัญกำลังใจของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก ด้านสภาพการทำงาน.....	61
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับขวัญกำลังใจของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก ด้านค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์.....	62
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับขวัญกำลังใจของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก ด้านการติดต่อสื่อสาร.....	63
7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับขวัญกำลังใจของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต.....	64
8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับขวัญกำลังใจของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	65
9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ด้านการเตรียมการ.....	66
10	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ด้านการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	67
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ด้านการประเมินภายนอก.....	69
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

	หน้า
13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างขวัญกำลังใจกับการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา.....	73
14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความสัมพันธ์พหุคูณระหว่าง ขวัญกำลังใจกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของครู.....	74
15 การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างขวัญกำลังใจกับการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา.....	75

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

	หน้า
1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
2 แสดงจุดกระจาย (Scatterplots) ระหว่างขวัญกำลังใจกับการมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู.....	71
3 ฮีستโตแกรมแสดงการแจกแจงของค่าความคลาดเคลื่อนมีรูปร่างใกล้เคียง โค้งปกติ.....	72

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา